

„Rahvusvahelised
kaugtöötajad kui
turismisektori
kasvuvõimalus“

Indrek Maripuu | Loovusait
www.loovusait.ee

Kes mina olen?

Loovusait on ajurünnakustudio. Meie eriline oskus on panna inimesed vaatama mugavustsoonist kaugemale.

Me aitame saavutada!.

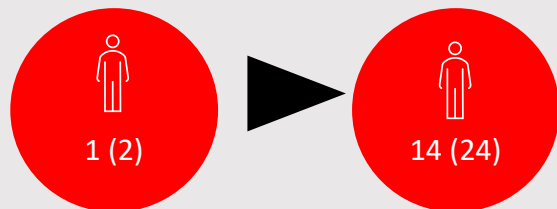
Indrek Maripuu
Loovusait OÜ
Telefon: 50 10 539
E-mail: indrek@maripuu.eu

LOOVUSKAITSEALA

- See sügis: 14 (24) aastaringset ööbimiskohta.
- Hub hotelli kontseptsioon maale kohandamine.

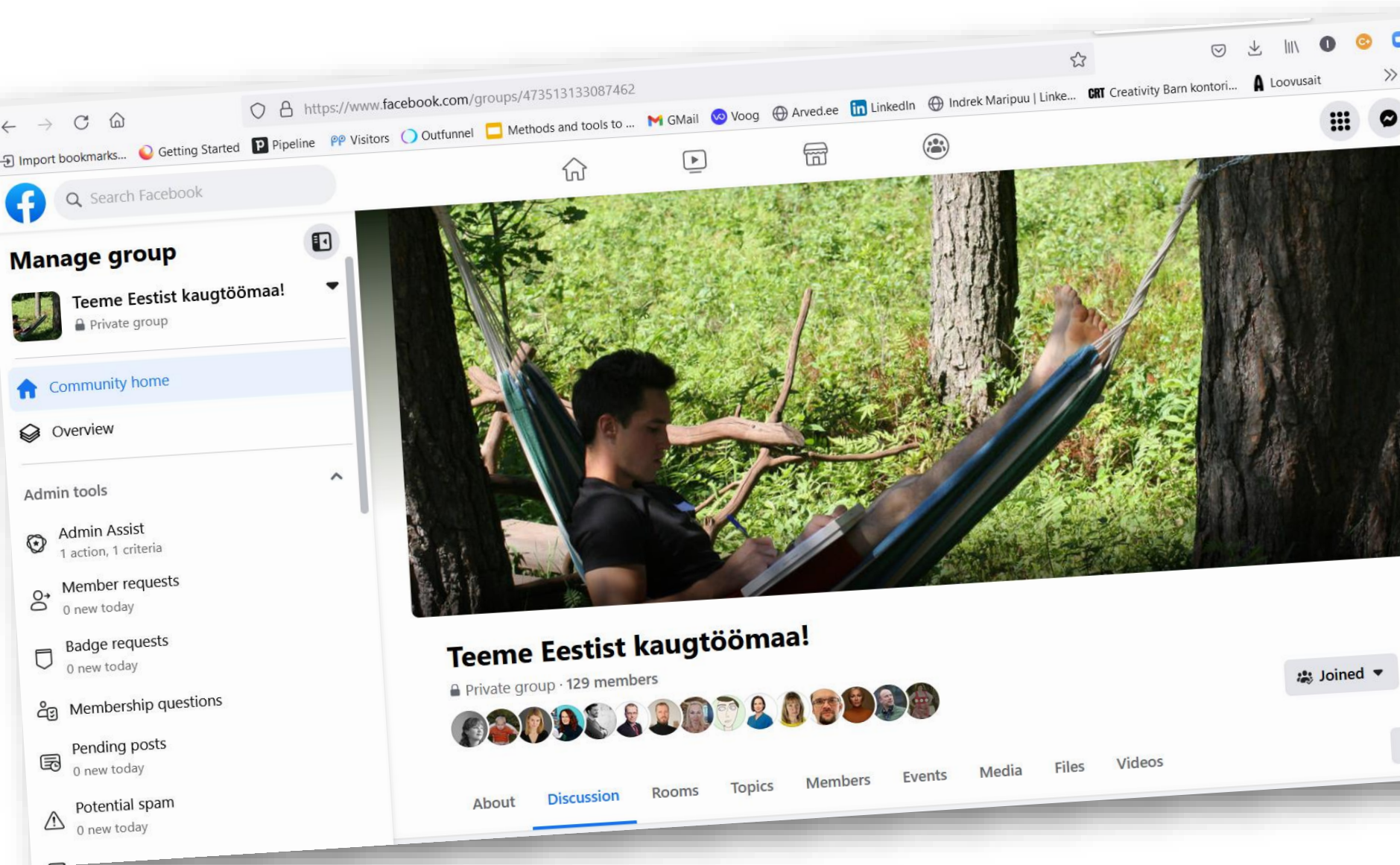
Edukas Eesti 2022 konkursil II koha saavutanud essee (lisaks If Kindlustuse lemmiku eriauhind ja Ellex Raidla Advokaadibüroo eriauhind).

- EAS „Rahvusvaheliste diginomaadide uuring“
- 2022 kevadel Maaülikoolis kaitstud magistritöö „Diginomaadid kui Eesti turismisektori arenguvõimalus“

FB grupp: uuringud, artiklid, näited

Sissejuhatus

Ajakava

- 11:00 töötuba
- 12:30 lõuna
- 13:15 töötuba jätkub
- 14:45 kohvipaus
- 15:00 töötuba jätkub
- 16:30 turismipäeva lõpetamine

Miks selline teema?

- Kaugtöö on saanud uueks normaalsuseks ning juhid näevad (Dahik jt 2020), et paindlikkus töötamise koha ja kellaaja suhtes on uus normaalsus, saame tõdeda, et **turismietteviõtete jaoks võib tegemist olla potentsiaalselt väga kiirelt kasvava segmendiga.**
- Terminid - kaugtöötajad ja diginomaadid - ei ole üheselt defineeritud ning seetõttu on **keeruline disainida kaugtöötajatele ja diginomaadidele suunatud (turismi)teenuseid.**

Otsi üles Kupland!

Eesti?

On suur müüt, et diginomaadid peatuvad ainult soojades maades. Soojad maad on muidugi atraktiivsed (nii Indoneesia, Tai, Hispaania, Kreeka jt), aga erinevad uuringud toovad välja ka muid kohti, näiteks Remote poolt tehtud uuringus (Discover... 2021) on sihtkohtades esikohal Toronto, viiendal Helsingi, kuuendal Svalbard (Norra, Teravmägede saarestik), esikümnes on ka Berliin ja Dublin. Tallinn on seal 100 linna seas 23. kohal.

Tänase eesmärk

Teemad, millele proovin vastata:

1. Kes on diginomaad?
2. Mis eristab diginomaadi tavalisest puhke- ja ärituristist?
3. Kuidas Eesti turismisektor saaks kaugtöö ja diginomaadluse kasvust tekkivad võimaluse ära kasutada?
4. Kuidas disainida sellele sihtgrupile suunatud teenust?

Kuidas kõige rohkem kasu saada?

Allikad

- 60 teadusartikli ja uuringut
- Rahvusvaheline veebiküsitlus diginomaadide seas (ca 154 vastajat)
- Eesti teenusepakkujate intervjuud:
  - Turimisettevõtted (57 vastajat)
  - Sihtgrupiga töötavad organisatsioonid:

Iduettevõtlus	● ● ●		
Majutus ja seotud teenused	● ●	● ●	●
Sihtkohad	●		● ●
	On investeerinud ja juba teenindab	On investeerinud veel ei teeninda	Planeerib

20 küsimust?

Pandeemia on muutnud nii töötajate kui tööandjate hoiakuid

- 60% töötajatest soovib teha kaugtööd
- 70% juhtidest nendivad, et nad on avatumad kui enne pandeemiat
- 87% juhtidest ütleb, et nende investeeringud sisaldavad kaugtöö võimaldamisele suunatud tehnoloogiainvesteeringuid. (Dahik jt 2020)
- 30% kaugtöötajatest soovib vähemalt aeg-ajalt teha kaugtööd välismaal:
  - sealhulgas 4% kogu aeg,
  - 10% üle poole ajast,
  - 16% aeg-ajalt (Remote Work... 2021).

Siiski, siiski...

- ...McKinsey toob välja, et massiline kaugtöövõimalus ei tekkinud mitte COVID-19 kriisi tõttu, vaid seetõttu, et automatiseerimise ja digitaliseerimise edusammud tegid selle võimalikuks – lihtsalt tehnoloogiate kasutamine on pandeemia ajal kiirenenud (Sneader, Singhal 2021).

Aga kuidas ma tean, et nad tööd teevad?

- Töötajad on selliste töövormidega pigem rahul:
  - 75% leiab, et nende produktiivsus on individuaalsete tööülesannete täitmisel kasvanud,
  - 51% ütleb sama ka koostöiste tööülesannete kohta (Dahik jt 2020),
  - 80% töötajatest, kes kavatsevad peale pandeemiat kaugtööga jätkata, soovitaksid sellist töövormi ka sõbrale (Remote Work... 2021).

Produktiivsuse kasv on tegelikult olnud teada juba ammu

- 2015 aastal leiti, et ajutiselt kaugtööl olevate töötajate produktiivsus kasvas 13% ja nendel, kes peale testperioodi saidki kaugtööle jääda kasvas produktiivsus 22% võrreldes kontoris töötamise ajaga. (Bloom jt 2015)

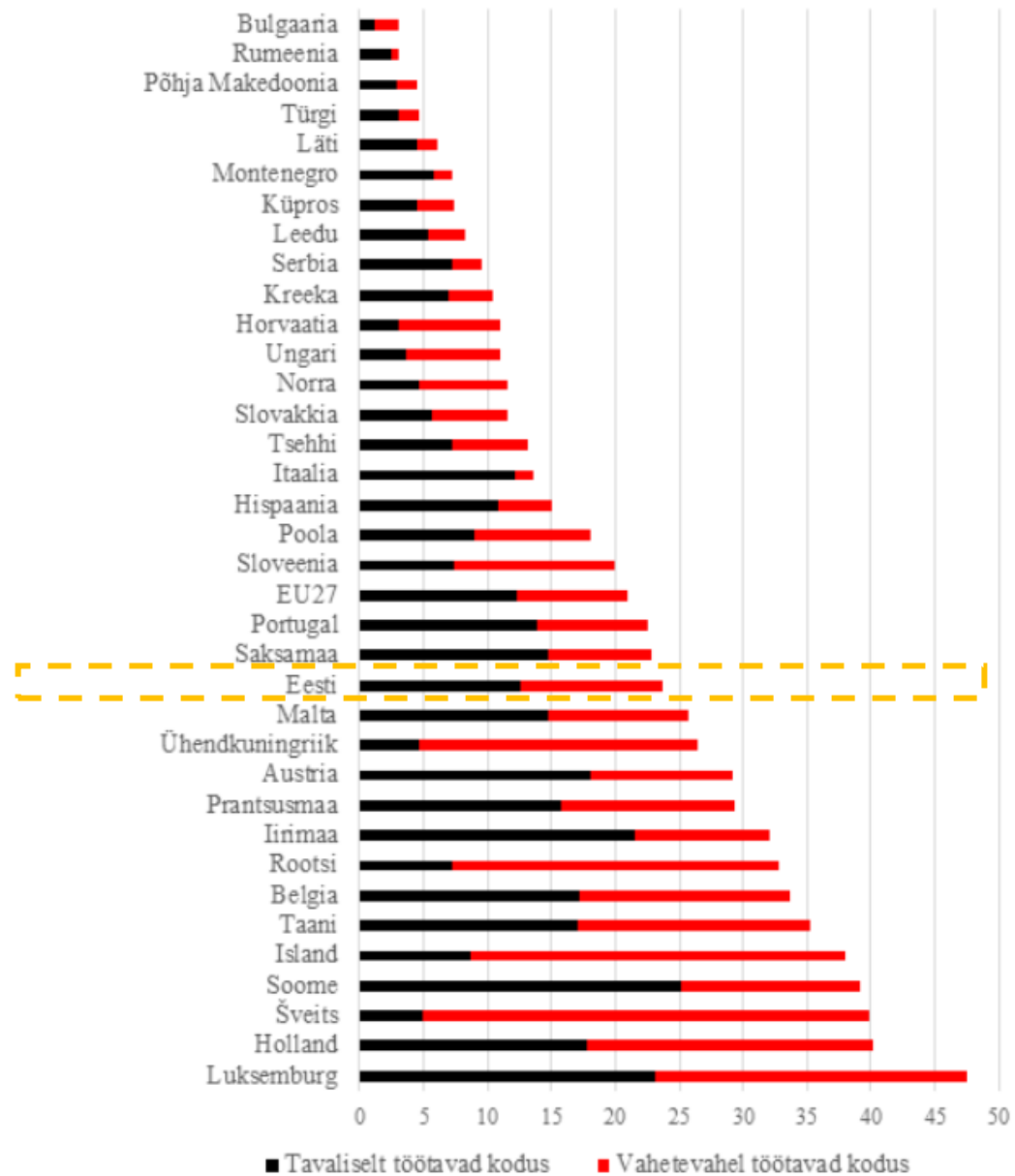

Kõik, kes saavad kaugtööd teha ei pruugi seda ilmtingimata soovida

- Kodus töötamine ei ole osutunud kõigi jaoks ideaalseks kogemuseks – paljudele on see toonud kaasa pikemad töötunnid ning hägused piirid töö ja isikliku elu vahel. Teadlased, kes uurivad vaimset tervist, usuvad, et kaugtööl on paljude inimeste jaoks negatiivne mõju vaimsele tervisele (Soga jt 2022).

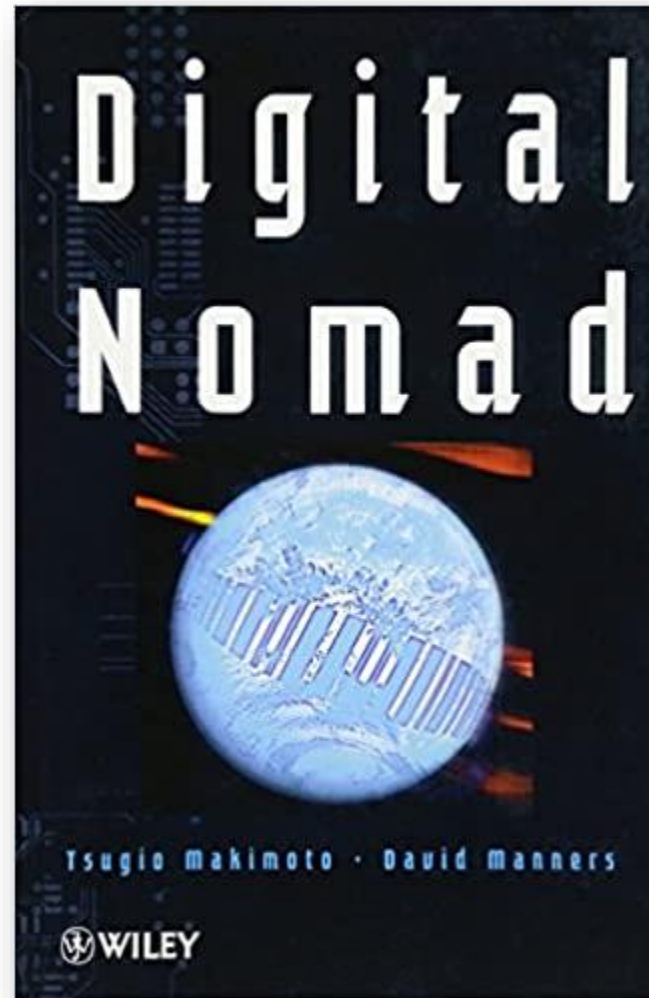

Joonis. Kaugtöö osakaal 15-64a seas 2020 aastal (Number of full-time... 2022).

Mõiste päritolu

- Termini “diginomaad” tõid aga laiemasse kasutusse Makimoto ja Manners (1997) oma raamatus „Digital nomad”.
- Sellise elustiili tegid võimalikuks:
  - teenusmajanduse osakaalu kasv (The Global Economy.com 2022);
  - interneti kättesaadavus;
  - soodsad lennupiletid;
  - mobiilsuse ja tehnoloogia levik igapäevaelus;
  - paindlikumad töösuhted. (Hannonen 2020)

“See on uskumatu läbimurre, mille side ja transistori areng on võimalikuks teinud. Nende asjade areng teeb võimalikuks maailma, kus me saame olla üksteisega koheselt ühenduses, olenemata sellest, kus me viibimine. Lähitulevikus - võib olla isegi juba 50 aasta pärast - saame ühendust võtta oma sõpradega kõikjal maailmas, isegi siis kui me ei tea nende füüsilist asukohta. Siis saab võimalikuks see, et inimene Tahitilt või Balilt saab äri ajada sama hästi kui Londonist.”

- Briti insener ja futurist Arthur C Clarke aastal 1964 BBC saates Horizon

Diginomaadluse defineerivad neli tingimust

- **Digitaalne töö ehk digitöö** – väärtus luuakse arvuti või mõne muu digitaalse seadmega.
- **Tööampsumajandus** – tööd on enamasti konkreetse alguse ja lõpuga või muul moel väga selgelt defineeritud tulemustega; sealjuures enamasti tööandjat füüsiliselt kohtamata.
- **Liikuv töötamise viis ja töövahendite mobiilsus** – oma töövahendite ja muude tingimuste olemasolu eest vastutatakse ise.
- **Reisimise ja töötamise ühildamine** – keskselt kohal ei ole kus ja millal tööd tehakse, vaid tulemuse saavutamine ning seetõttu saab sellise töökorralduse ühildada mööda maailma liikumisega. (Nash jt 2018)

Neli tingimust, mis defineerivad diginomaadi (Nash jt).

Mõju töö ja ühiskonnakorraldusele

- Riik kui teenusepakkuja – kodakondsus, elukeskkond.
- Kosmopoliitsus, elamine erinevates juristiksioonides ning krüptoraha muudavad nad klassikalistele institutsioonidele (näiteks maksuamet) raskesti jälgitavaks. (Wang jt 2018)
- Huvitav, aga turismisektori jaoks hetkel ebaoluline.

Diginomaadi olemus läbi kolme raamistiku - majanduslik, kultuuriline ja tehnoloogiline raamistik (Wang, Schlagwein).

Teoorias välja tulnud märksõnad

Diginomaadi
definiitsioonides korduvad
kolm faktorit:

- töötamine mitmele
tööandjale (nn
tööampsumajandus),
- digitaalne töö,
- töö ühildamine
reisimisega.

Mida teaduskirjandusest ei saanud?

- Kui tihti ja mis kestvusega reise tehakse?
- Kas reisitakse üksi või perega?
- Kuidas erineb puhke- ja ärituistist?
- Milliseid lisateenuseid vajatakse?

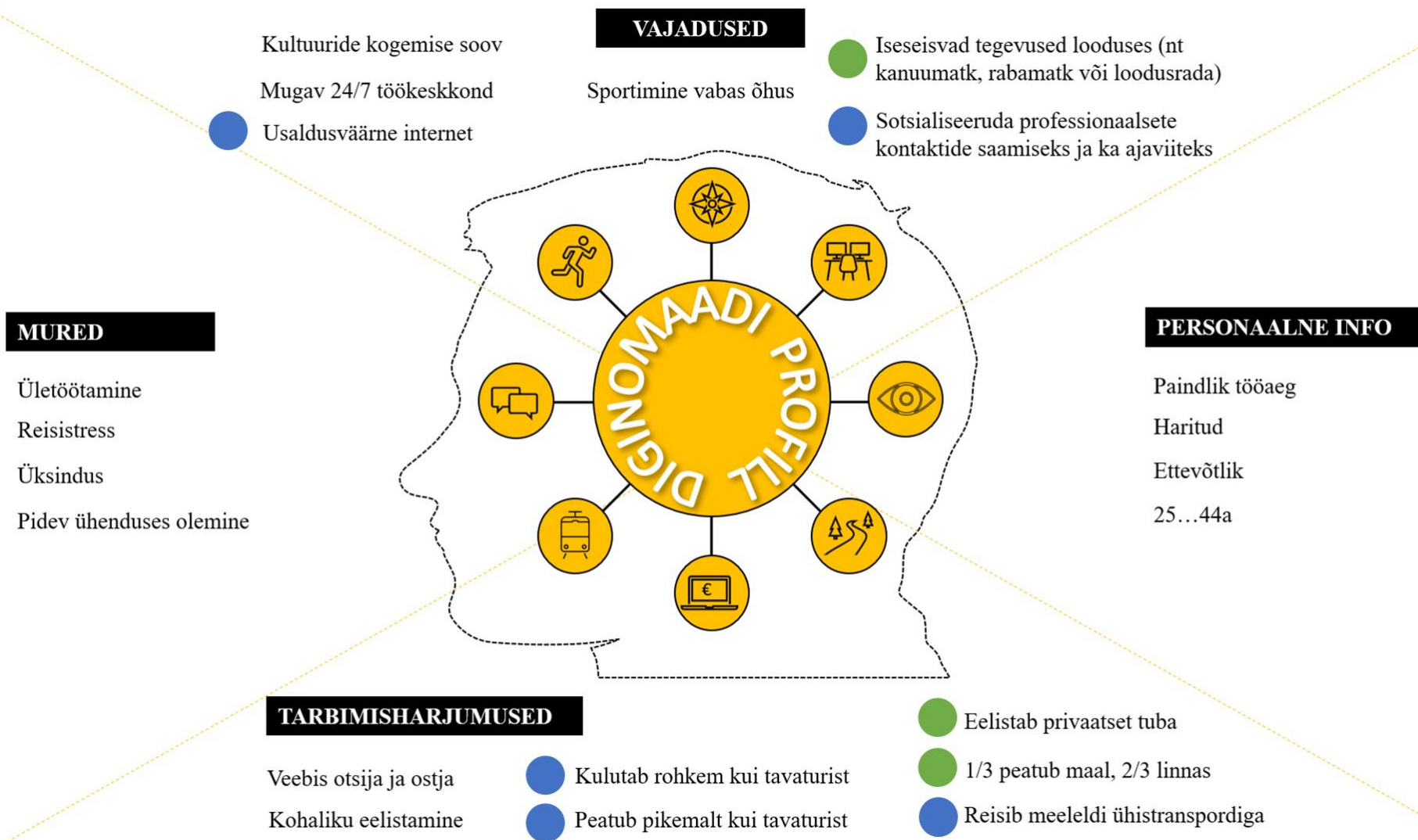

Diginomaadi profiil

Diginomaadi profiil

Tähelepanuväärsed mõtted intervjuudest

- „Teadmine, kuidas see sihtgrupp käitub, on madal – sageli ei ole pisasjad, mis tegelikult määravad kliendikogemuse, paigas – näiteks **vajab diginomaad veebikoosolekute jaoks normaalset tausta**, aga ruum ei pruugi seda võimaldada.”
- „Oluline on ka arvestada, et diginomaadil võib olla vajadus **veebikoosolekut pidada näiteks öösel**, sest ta võib teha tööd koos teises ajavööndis asuva koostööpartneri või kliendiga.”
- „Ta vajab kohta, kus saab tööle keskenduda. Selleks on oluline läbi mõelda näiteks, et inimene saaks oma töölaua juures samaaegselt laadida kõiki vajalikke seadmeid või et **arvutihiir jookseks mööda lauaplaati nii, et ei hakkaks hüplema**. /.../ Meil ei ole oma majas ühtegi juhuslikku detaili – kõik on detailideni läbi mõeldud.”

Tähelepanuväärsed mõtted intervjuudest (2)

- „Meie **ruumide disain soodustab ühisaladel suhtluse tekkimist**, olgu selleks siis ühiskokkamine või ühiselt klaasi veini joomine. See on olnud meie eduvõti.”
- “Diginomaadid **lähevad Lift99sse suhtlema**, sest seal on terviklik koht – ja meil on raske neid oma majja saada.”
- “Asukoht Telliskivi juures on olnud meie eelis – värske Eestisse tulija saab sealt kohe tuttavaid ja sõpru. **Telliskivi on hüppelaud Eesti kogukondadesse hüppamiseks.**”
- “EAS peaks võtma eestvedaja rolli, kes loob vundamendi, algatab võrgustumise ja ühendab. vaja oleks luua nomaadid-kohtuvad-kolmapäeviti-kell-seitse” tüüpi ürituse formaat, kuskil kindlas kohas.”
- “Mulle tundub järjest enam, et diginomaadid ei reisi sihtkohtade vaid kogukondade vahel.”

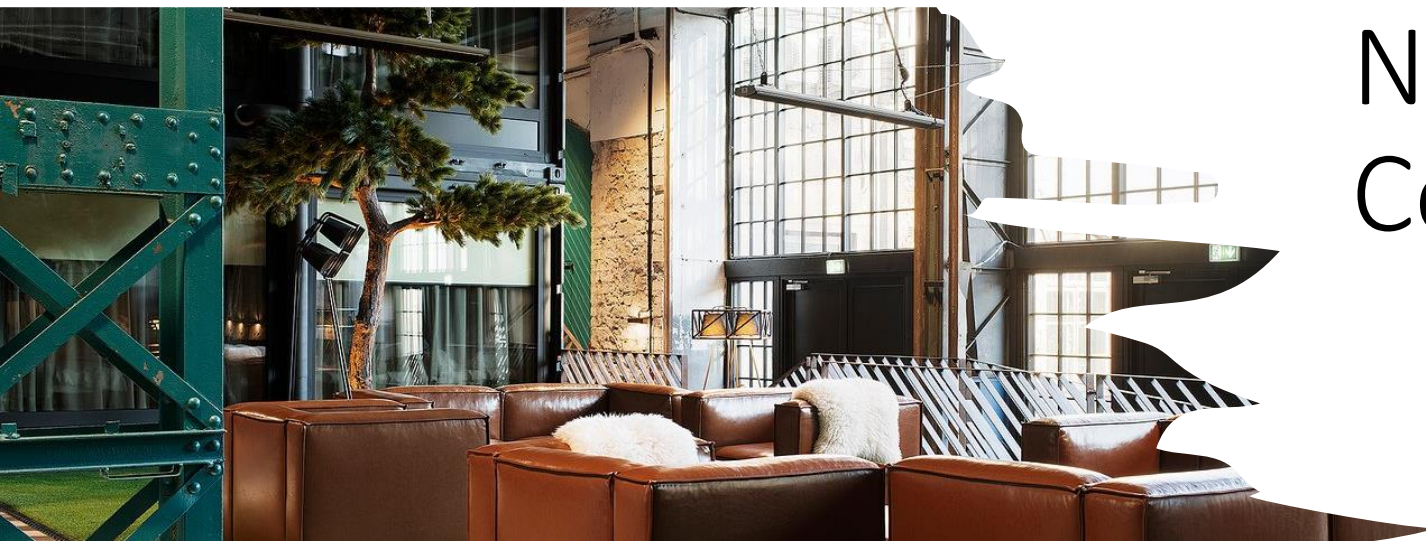

Näide Eestist: Oru Hub Hotell

Näide Eestist: Hektor Container Hotel

Tähelepanuväärsed mõtted intervjuudest (3)

- *“Tore on mõelda suuri mõtteid, aga maailmas on palju riike ja piirkondi, mis pingutavad diginomaadide seas tuntud sihtkohaks saamise nimel. Meie digiriigi ja startup sektori külge seotud suur narratiiv on tore, aga see ei tee kogu tööd ära. **Me peame alustama siseriiklikult kaugtöökultuuri loomisest, sest riik, kus domineerib nn kaheksast viieni töökultuur, ei ole usutav kaugtööturismi sihtkoht.**”*

Kes on kaugtöötajad ja diginomaadid?

- Kaugtöötaja on iga inimene, kes ajutiselt või püsivalt teeb tööd väljaspool tööandja ruume. Diginomaad on üks spetsiifiline grupp kaugtöötajatest, kes kasutab asukohavabadust selleks, et ühildada töötamine ja reisimine.
- Diginomaadide käitumise ja eelistuste mõistmiseks oluline teada, et peamised põhjused, miks ta eelistab seda elustiili on teiste kultuuride kogemise soov (sh kohalikega tutvumine) ja paindlik tööaeg (Work and Wander... 2021; Sigala, Hall, Boyle, Rentschler 2019).
- Tänaseks on Euroopas hakanud kaugtööd tegema 40% töötajatest (Trindade 2021). Kõikidest kaugtöötajates 30% soovib vähemalt aeg-ajalt teha kaugtööd välismaal, sealhulgas 4% tahab kogu aeg teha kaugtööd välismaalt, 10% üle poole ajast ja 16% aeg-ajalt (Remote Work... 2021).

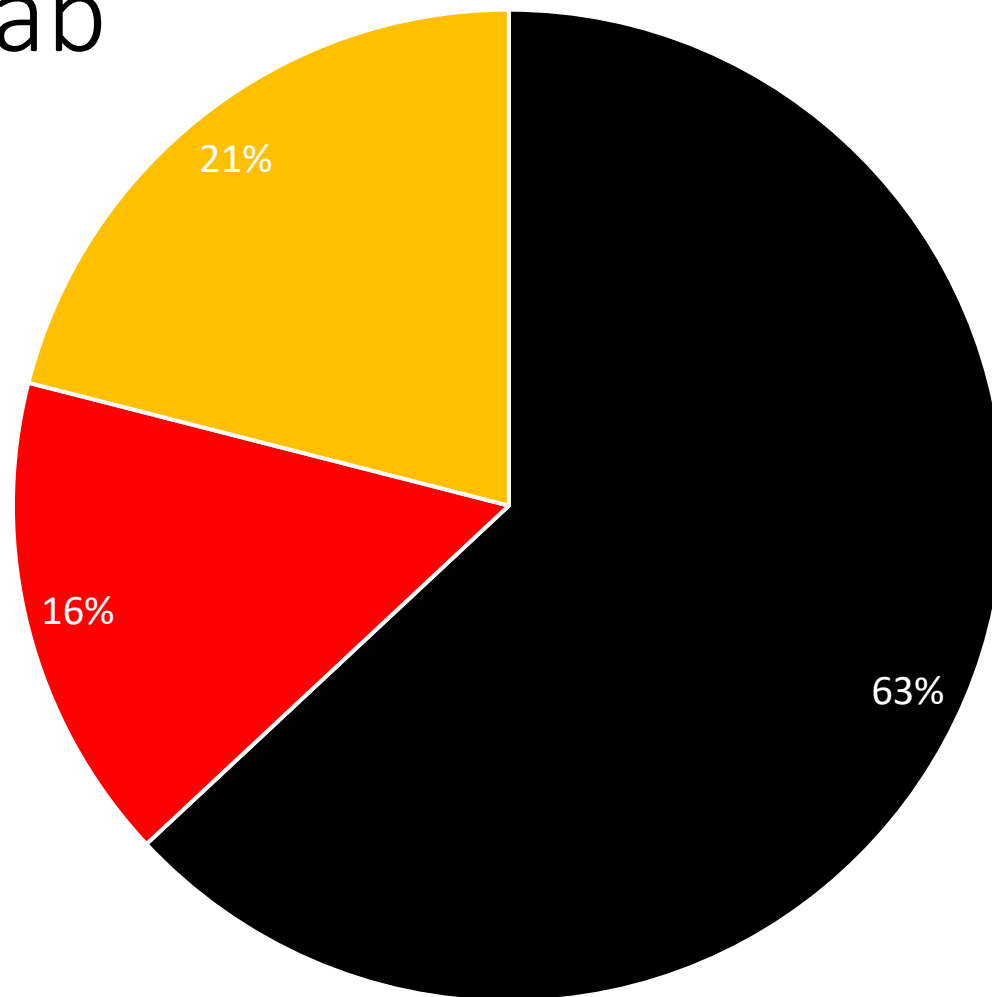

Diginomaadi tutvustus

- Päritolult lääne inimene – Põhja-Ameerikast (44-56%) või Euroopast (29-39%). (COVID-19 and the rise... 2020; Nomadlist 2022).
- Haritud – vähemalt 57% nomaadidest on kõrgharidusega, Nomadlisti (2022) kasutajate hulgas veelgi enamad (54% bakalaureus, 33% magister, 3% õpib doktorantuuris). (COVID-19 and the rise... 2020; Nomadlist 2022).
- Ettevõtlik. 36% on vabakutseline, 33% töötab oma firmas, 21% töötab vaid ühele tööandjale (Work and Wander... 2021).
- Pigem noorem. Suurimad vanusegrupid 25-34 aastased (50%) ja 35-44 aastased (erinevate uuringute järgi 30-35%). Vanusegruppide lõikes teevad Eestis enim kaugtööd 25-34 aastased (43% naistest ja 31% meestest) ja 35-44 aastased (39% naistest ja 30% meestest). (Kaugtööd teeb... 2022)
- 90% on oma tööga väga rahul ning 76% on väga rahul oma sissetulekuga (COVID-19 and the rise... 2020).
- Keskmise diginomaadi kuusissetulek on 4 117€, millest 915€ kulub tal ööbimisele, 374€ söögile ja 193€ transpordile (Work and Wander... 2021). Sarnase eelarve nõ kohapeal kulutamiseks toob välja ka A Brother Abroad (2022) - nende ülevaate alusel on see 1 777€.

Asukoha eelistused – kolmandik eelistab maakoha*, teised linna

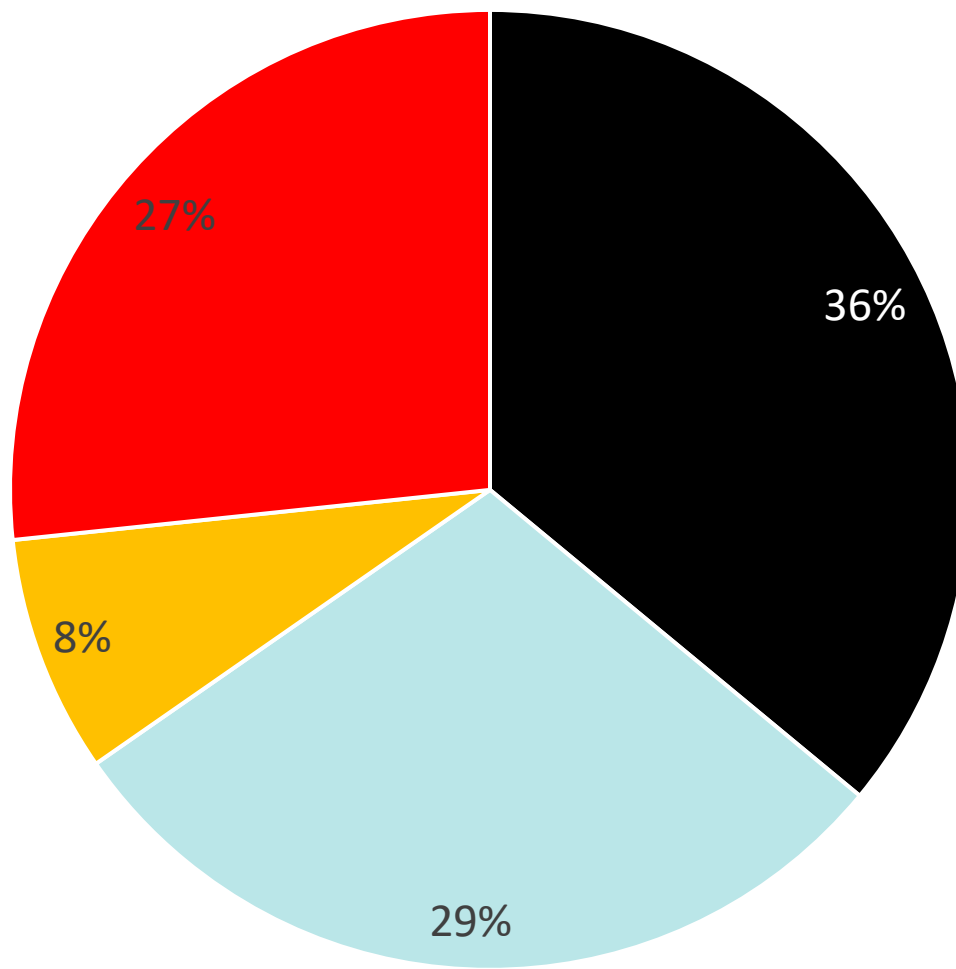
* - maal koos laagriga s.t. spetsiaalsed üritused, mille raames tuleb samaaegselt kohale suurem hulk sarnase profiiliga külastajad, kes saavad omavahel sotsialiseeruda, kellele korraldatakse ühistegevusi jne.

■ Tallinn ■ Maal ■ Maal koos laagriga

N=154

Peatumise kestvus –
64% peatub
pikemalt
kui kuu

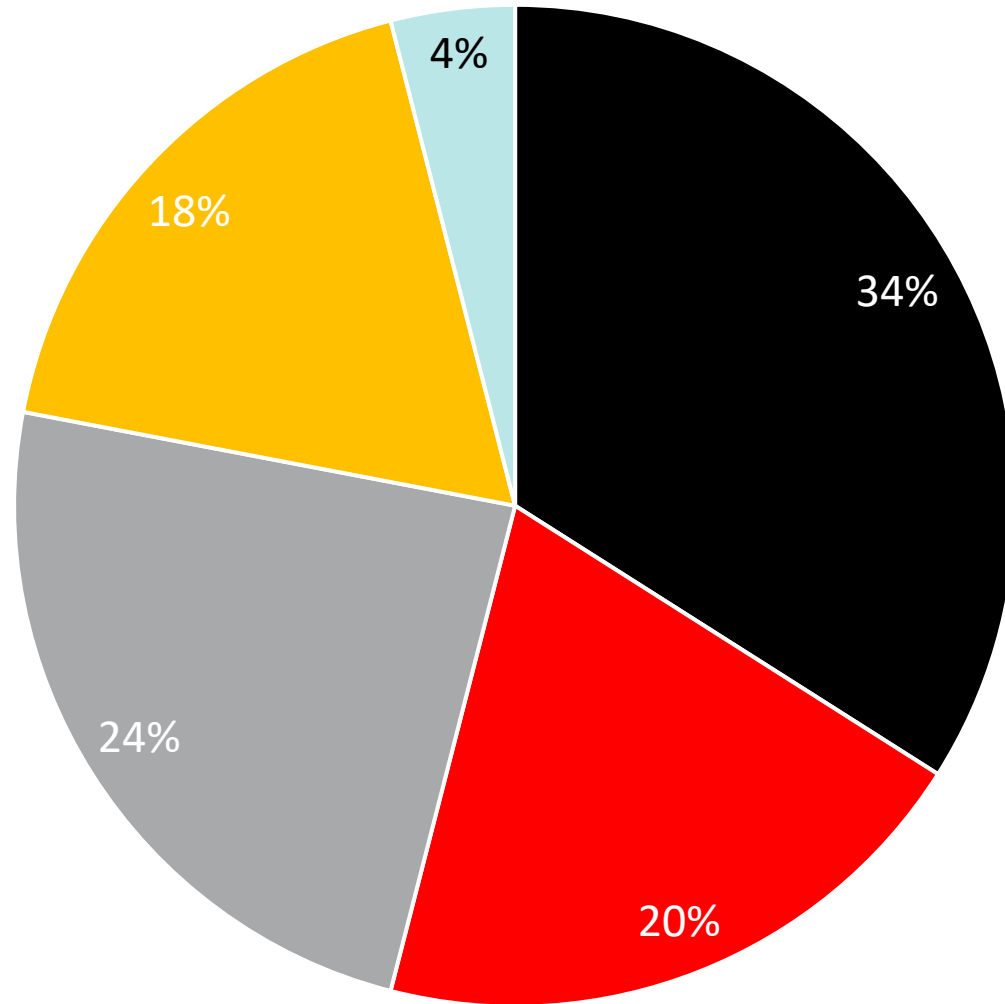
■ < 1 kuu   ■ 1 - 3 kuud   ■ 4 - 6 kuud   ■ 12+ kuud

N=154

Ööbimise
eelistused –
selgeid
eristuvaid
mustreid ei
ole

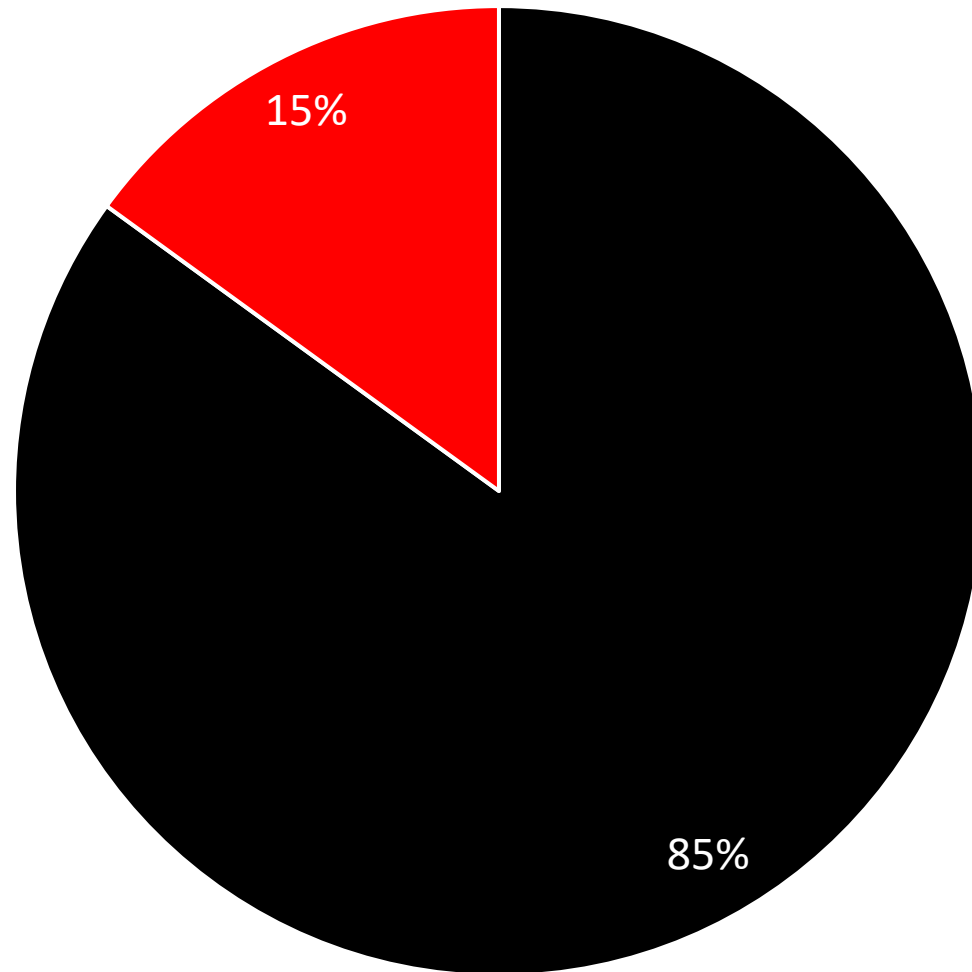

■ Air BnB ■ Hotell ■ Hostel ■ Rental apartment ■ Homestay

N=154

Ööbimise
eelistused –
domineerib
soov olla
üksinda toas

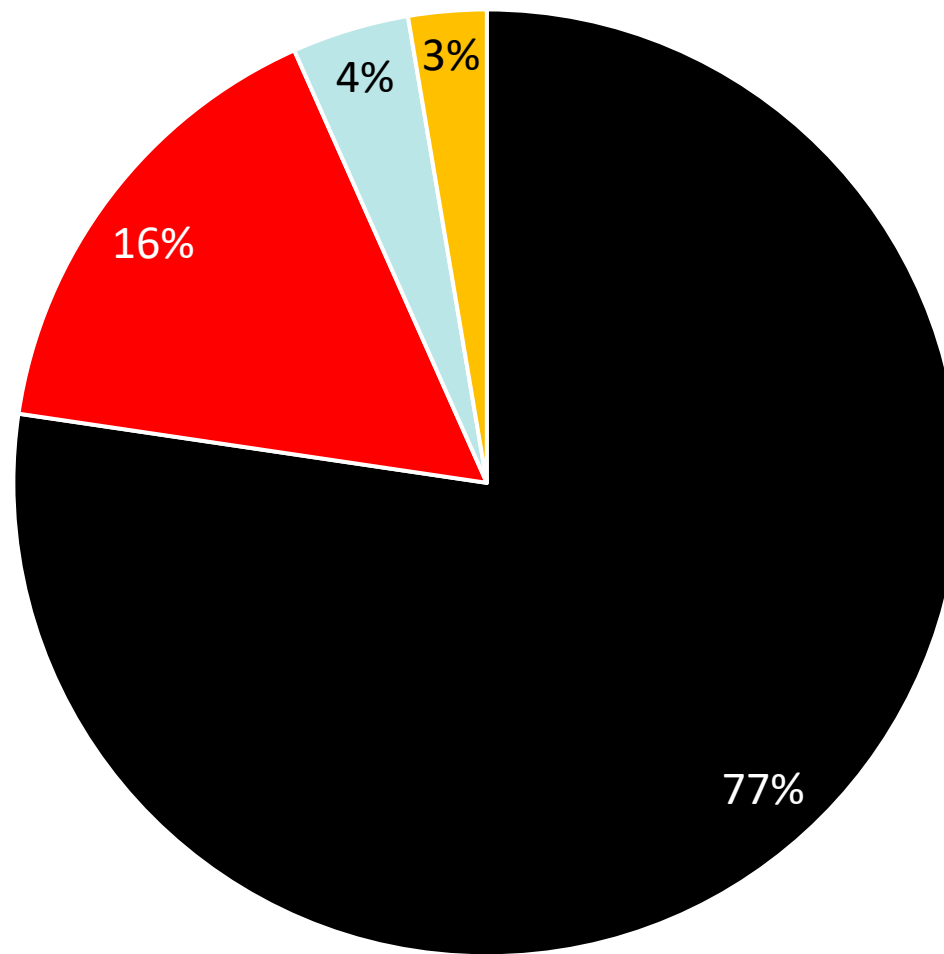
■ Üksinda ■ Jagatud

N=154

Transpordi
eelistused –
diginomaad
reisib
heameelega
ühis-
transpordiga

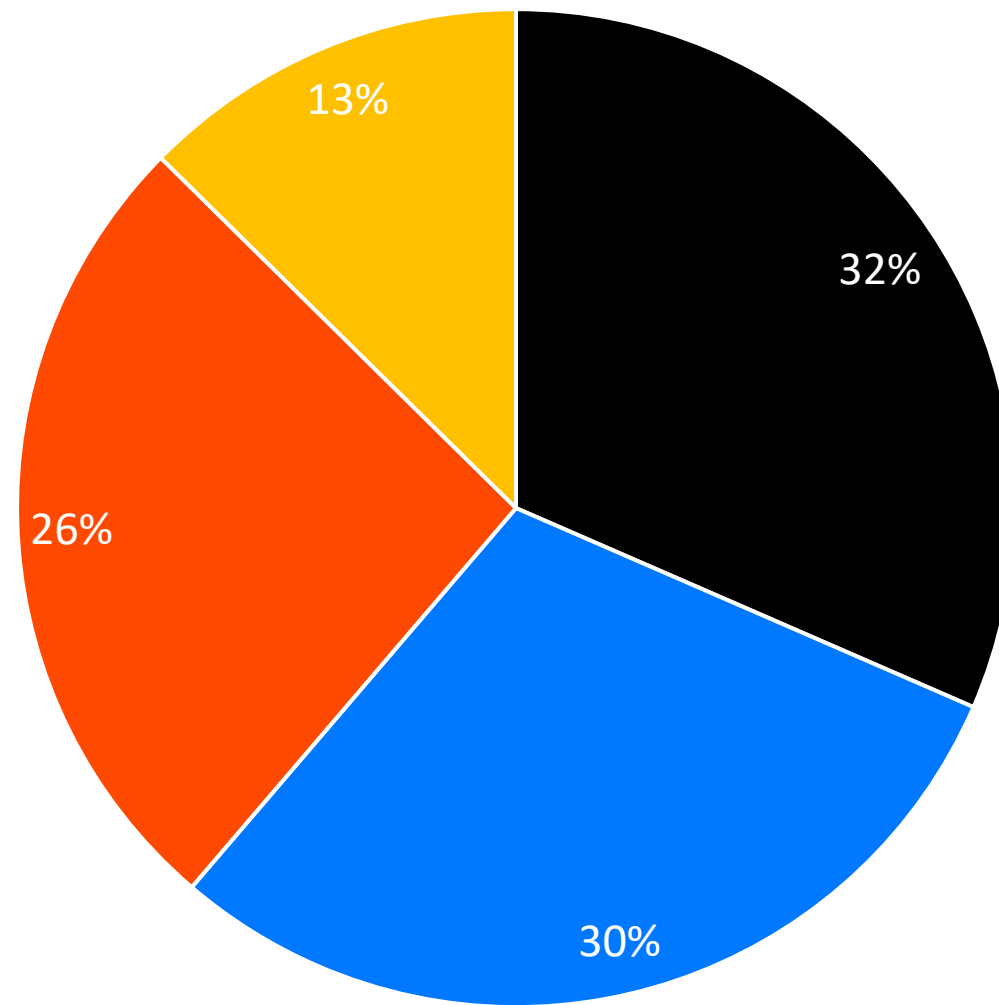

■ Ühistransport ■ Rendiauto ■ Muu ■ Mul pole vaja liikuda

N=154

Toitlustuse
eelistused –
selgeid
eristuvaid
mustreid
ei ole

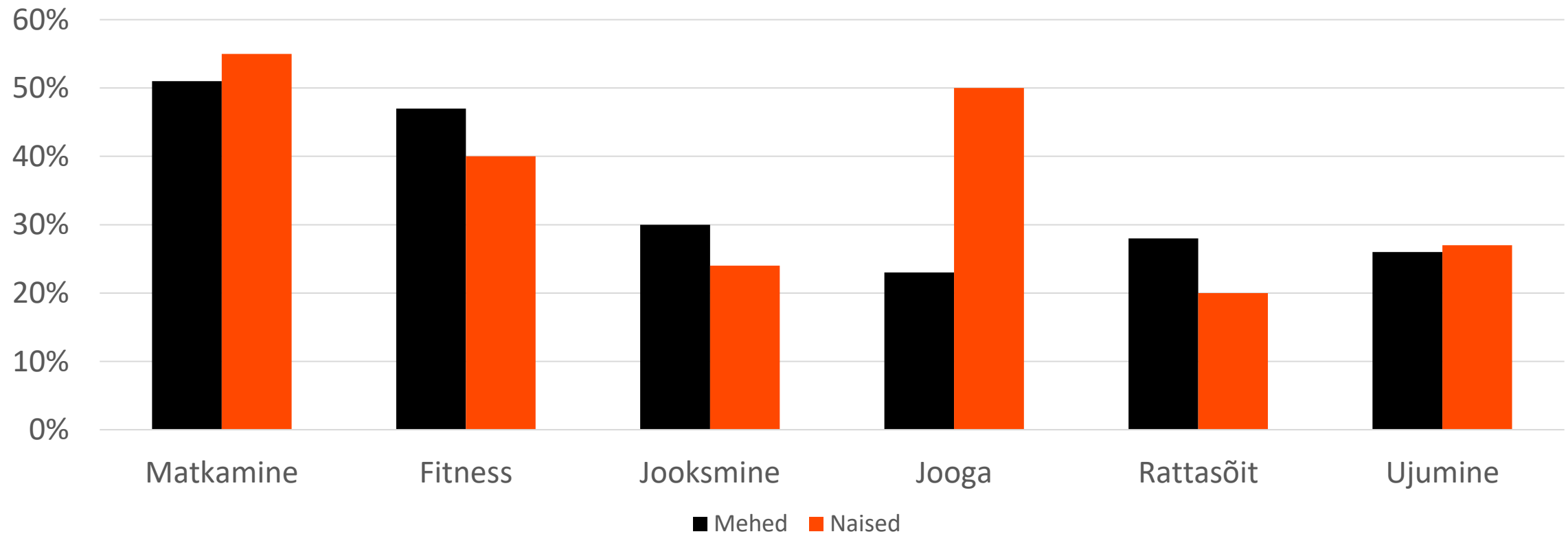
■ Hommikusöök hinnas ■ Valmistan ise ■ Söön väljas ■ Kõik toidud hinnas

N=154

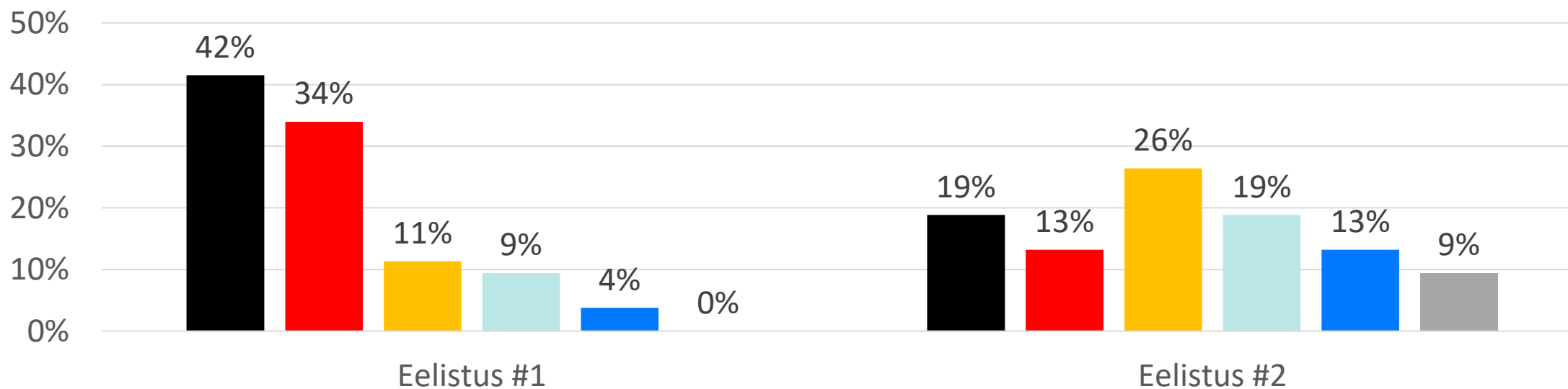

Sportimise eelistustes domineerivad tegevused vabas õhus

Allikas: NomadList

Vabaajategevuste eelistused –loodus ja suhtlemine

■ Iseseisvad tegevused looduses (nt kannumatk, rabamatk, loodusrajad)

N=154

■ Startup skeene üritustel osalemine

■ Vaatamisväärsustega tutvumine iseseisvalt

■ Giidiga loodusretked

■ Korraldatud vaatamisväärsuste külastamised

■ Meelelahutusasutuste külastamine

Hinnanguline diginomaadide arv (mln)

	Aeg-ajalt	Üle poole ajast	Kogu aeg	KOKKU
Euroopa	5,3	3,3	1,3	9,9
Maailm	13,5	8,4	3,4	25,3

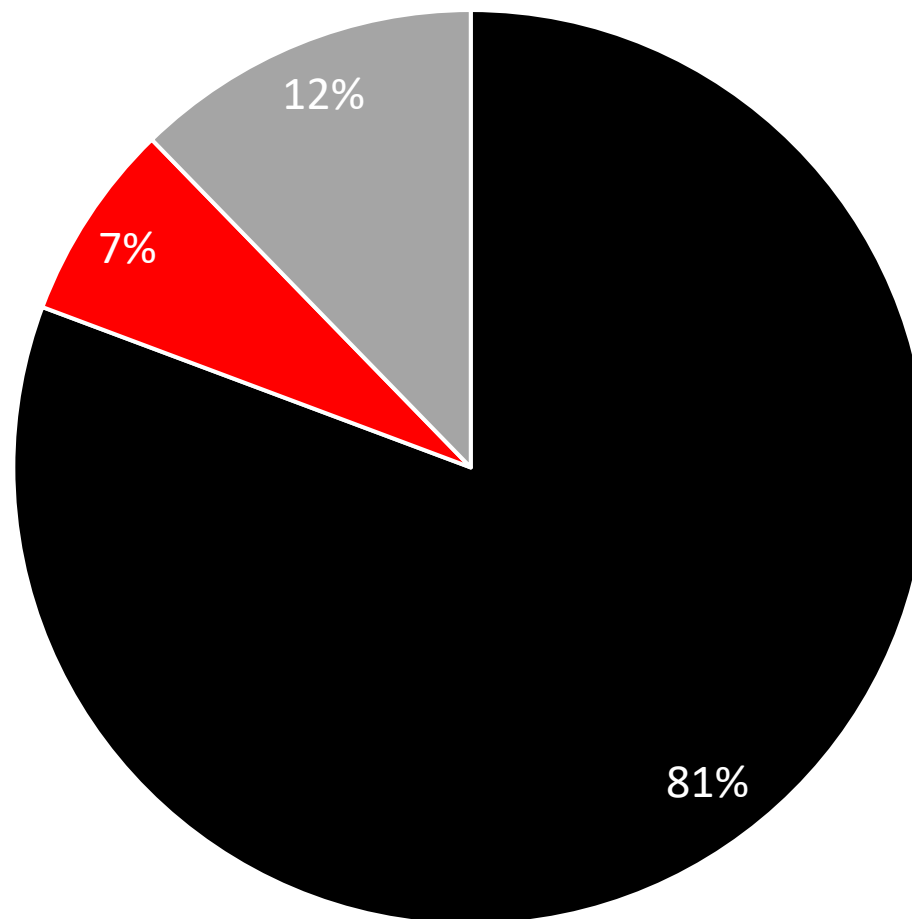

Pakkujate ülevaade

Teenuse-pakkujate jaoks
on huvitavad nii
rahvusvahelised
kaugtöötajad kui
diginomaadid

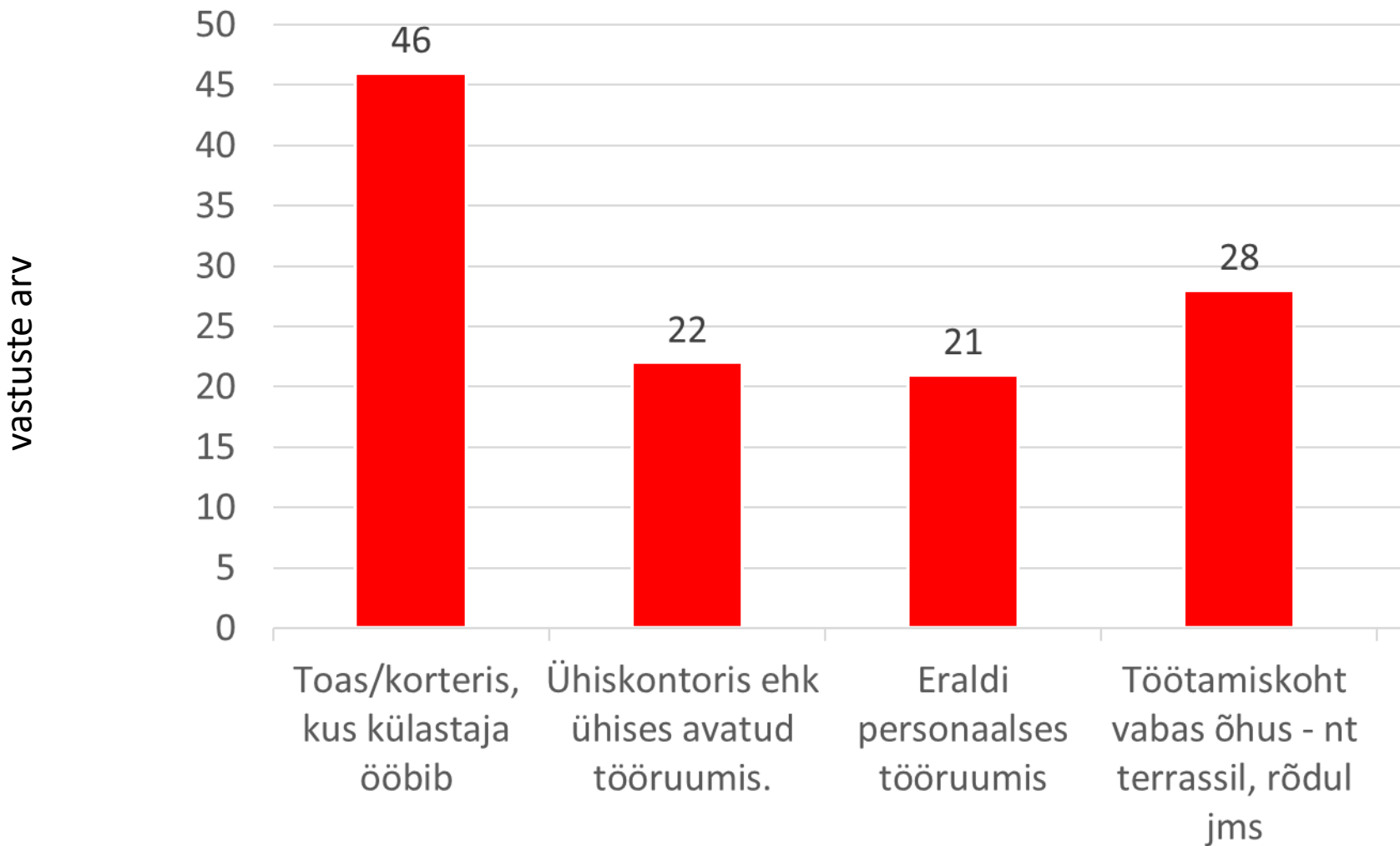

■ Kaugtöötaja ja diginomaad ■ Ainult kaugtöötaja ■ Ei kumbki

N=57

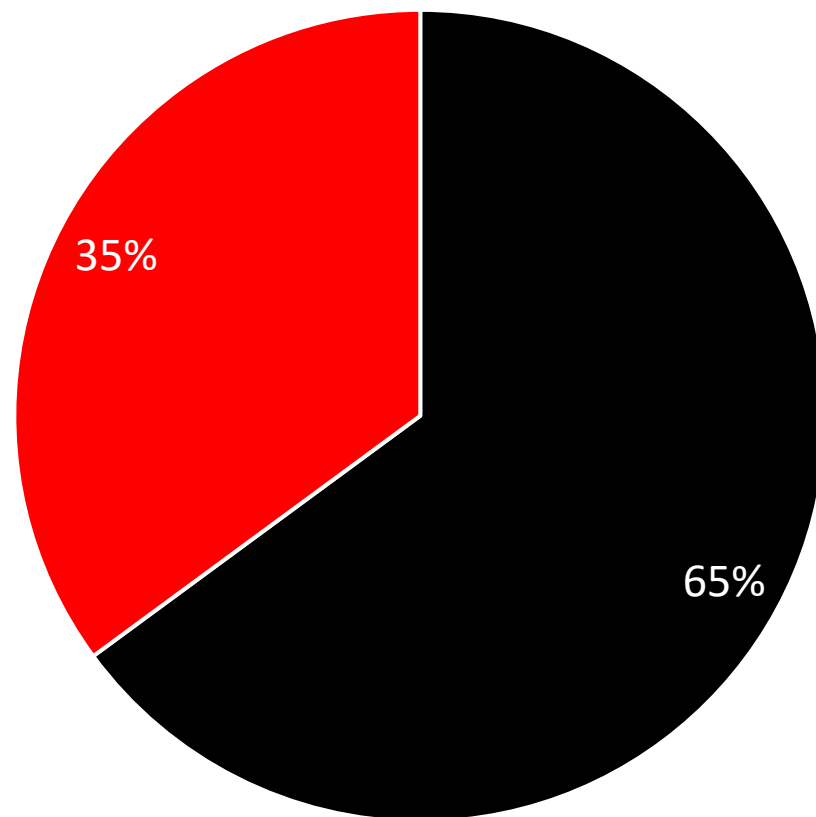

Spetsiaalseid tööruume on pigem vähe

2/3 ütlevad,
et töötamise
võimalused
on
kasutatavad
ööpäeva-
ringselt

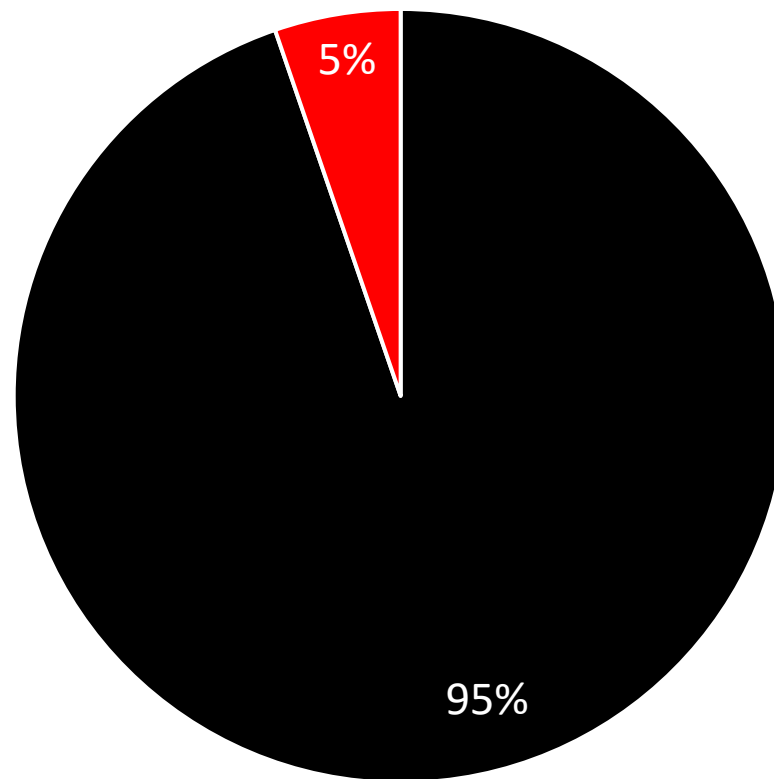

■ Jah ■ Ei

N=57

Enamus on
valmis tegema
pikaajalisele
ööbijale
allahindlust

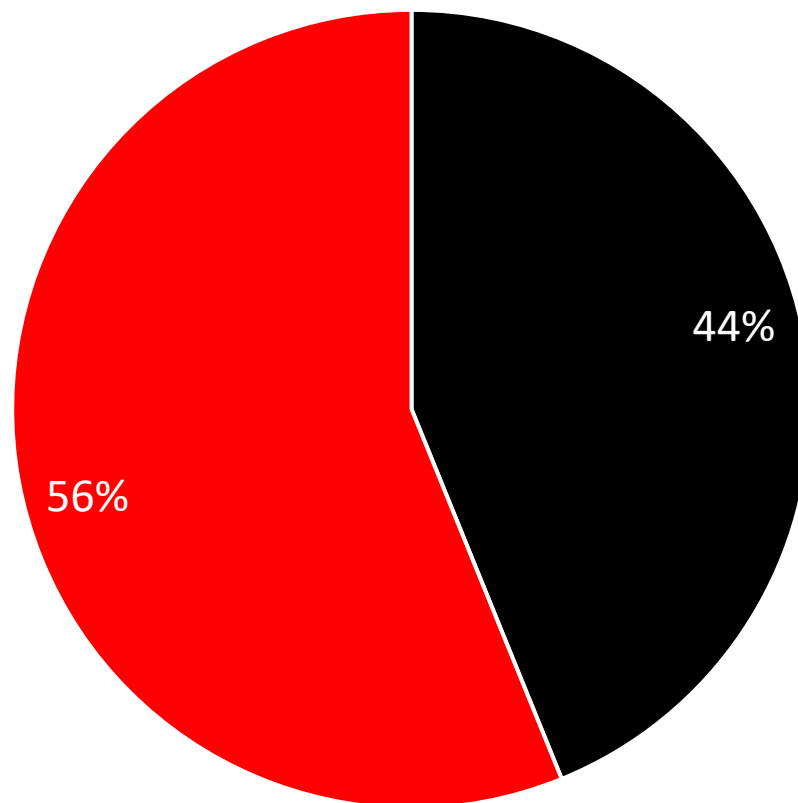
■ Jah ■ Ei

N=57

Peaaegu pooled
on juba
rahvusvahelisi
kaugtöötajad
vastu võtnud

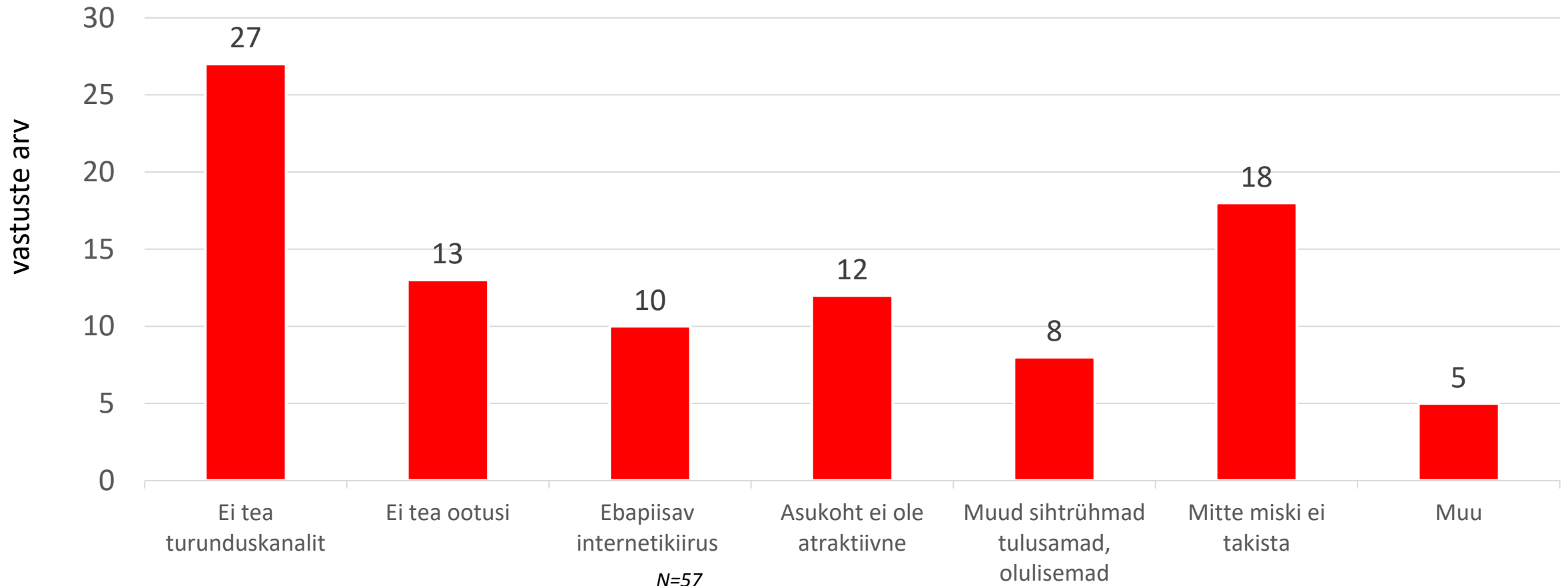

■ Jah ■ Ei

N=57

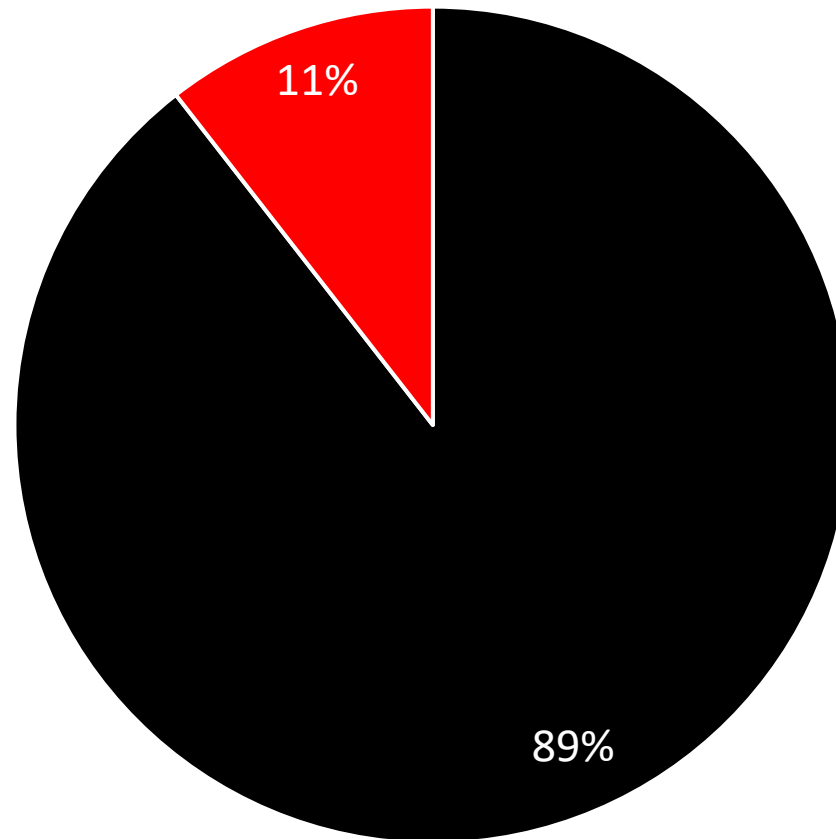

Suurimad takistused on turundus-kanalite ja ootuste mittetundmine

Enamus on
huvitatud
sihtgrupi kohta
edasise info
saamisest

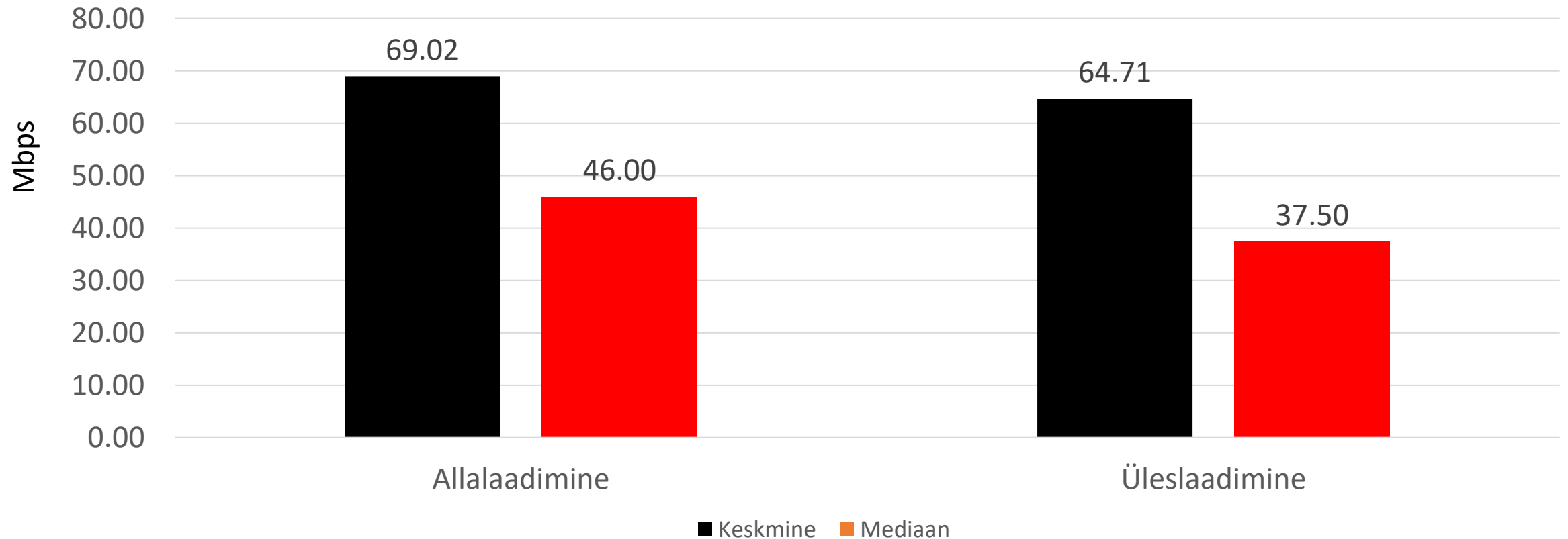

■ Jah ■ Ei

N=57

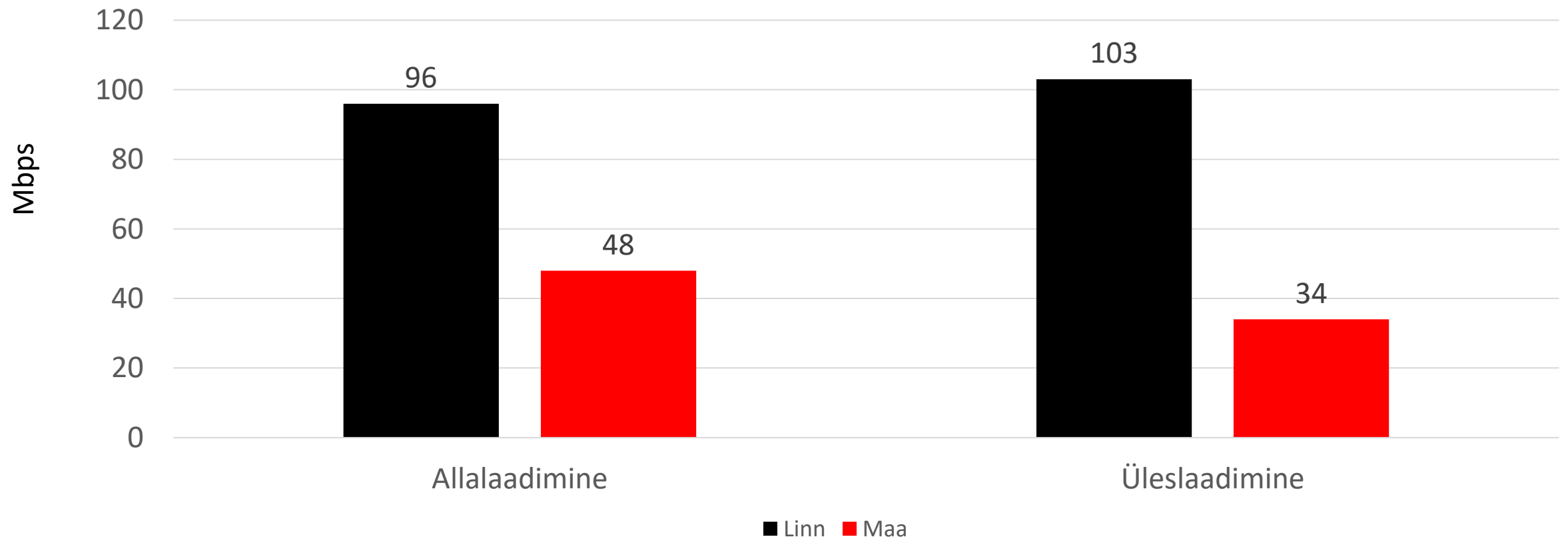

Üleriiklikus vaates ei ole internetiühendusega muret...

...kuid linna ja maa erinevus on meeletu.

Kuidas nendele teenuseid
disainida?

Strateegilised soovitused

- Eesti kui sihtkoha atraktiivsuse tõstmiseks diginomaadele, saab välja tuua neli strateegilist ettepanekut:
  - Startup ja digiriigi **kuvandi kasutamine** Eesti kui sihtkoha turundamiseks diginomaadidele.
  - Diginomaadide **turundusesse kogukonnapõhise** mõõtmise toomine – sotsialiseerumisvõimaluste edendamine ja selle kogemuse jagamine eesmärgiga motiveerida uusi tulijaid Eestisse tulema.
  - Kaugtöövõimaluste **lisamine kõigile sündmustele ja teenustele** – turismistrateegia läbiv põhimõte, et muul põhjusel Eestisse saabujale müüakse alati võimalust jääda ka kauemaks
  - Siseriikliku **kaugtöökultuuri edendamine** – turundussõnum muutub usaldusväärseks kui sõnumi edastaja seda ka ise järgib, seega on oluline, et Eestis oleks kaugtöö levinud ning infrastruktuur ja organisatsioonikultuurid seda toetaksid.

Soovitused DMO-dele

- Ettevõtjate ja DMO meeskonna digiturunduse võimekuse tõstmine
- DMO piirkonnas toimuvate sündmuste juures alati kommunikeerida ka kohapealseid kaugtöö võimalusi
- Algatada koos erasektoriga ja/või toetada inglise keelseid sotsialiseerumise / võrgustumise ürituste formaate, mis aitaks diginomaadidel sisse elada ja leiaks väärtuslikke tutvavaid

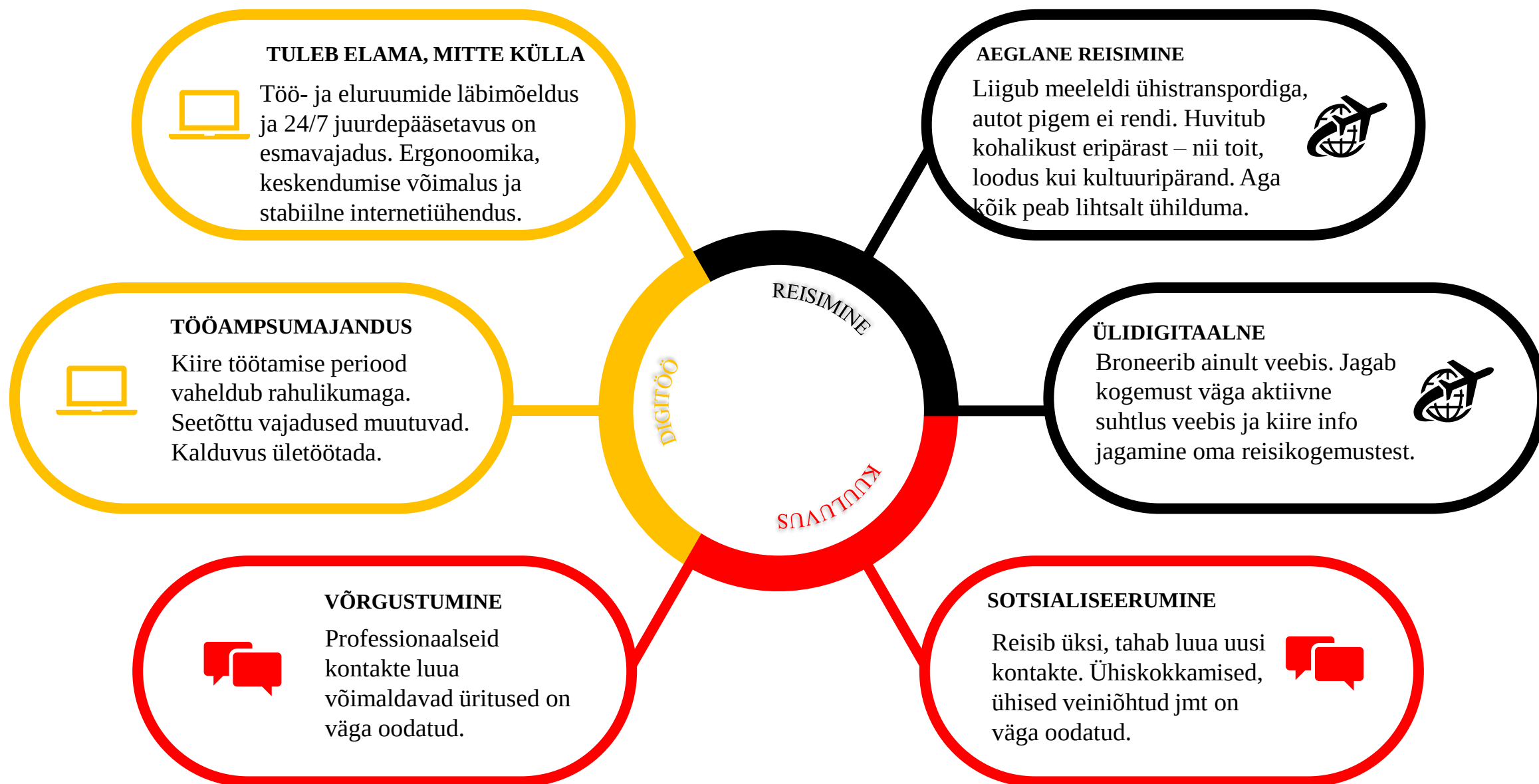
Soovitused ettevõtjatele

- Taga 24/7 juurdepääsuga töötamise võimalused ja mõtle need detailideni läbi, selleks defineeri esmalt oma persoona
- Paku võimalust digimaailmast välja lülitada ja jaga infot piirkonna vaatamisväärsuste, vabaajategevuste ja sündmuste kohta ning aita tal nendeni jõuda (transfeer, autorent, jalgrattarent vmt)
- Korralda kohapealseid minisündmusi - ühiskokkamised, veiniõhtud jmt
- Disaini ruumid nii, et need soosiks sotsialiseerumist
- Loo oma külastajatest kogukond, kellega suhtled ka peale seda kui nad lahkuvad ja mis veelgi olulisem - anna nendele põhjust omavahel suhelda ja ka väljapoole sinu kogukonda oma kogemust jagada
- Ära tee tarbetuid allahindlusi, aga disaini hind pikaajalisele peatujale atraktiivseks

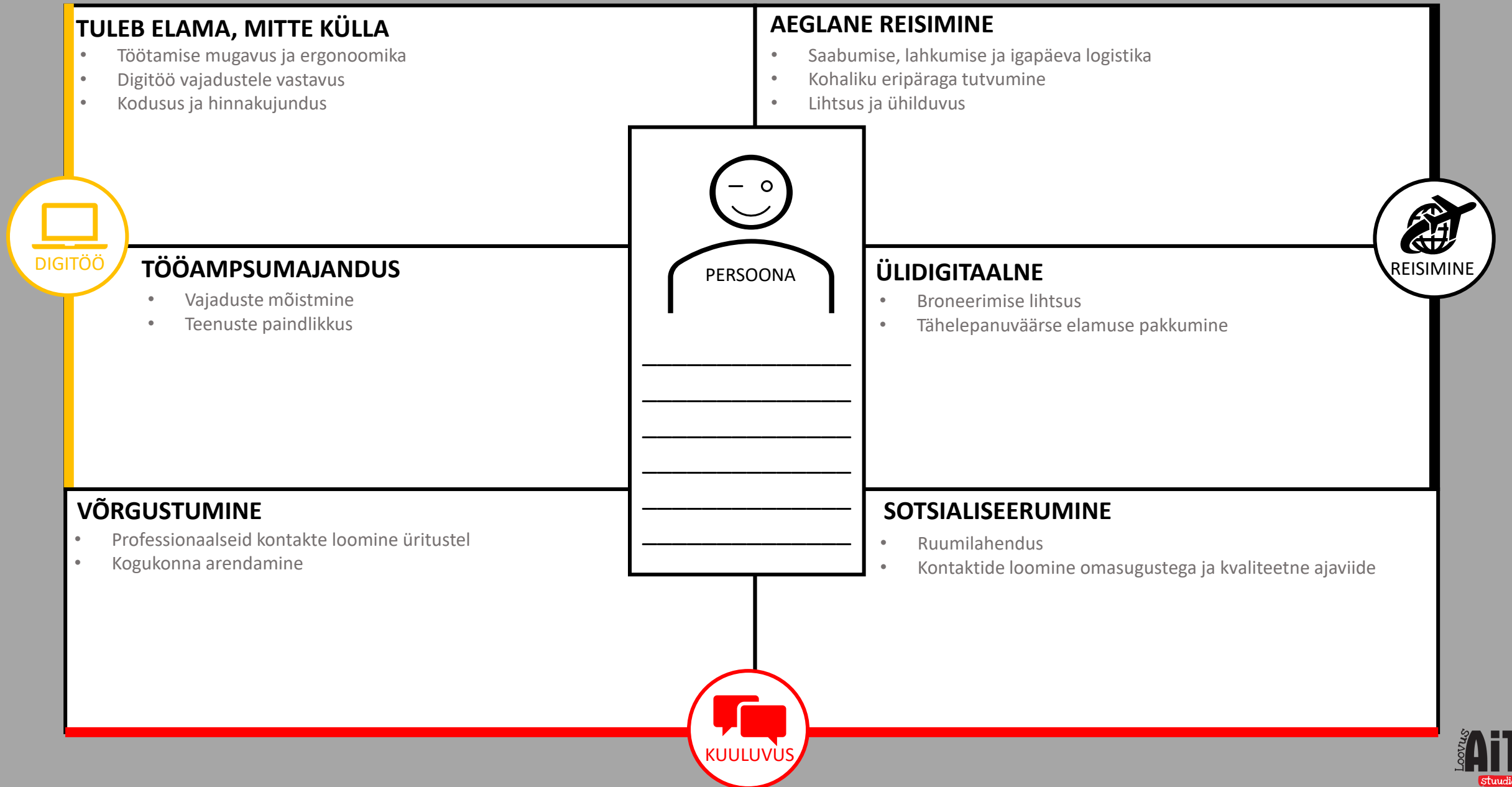

Diginomaadi erinevus tavaturistist

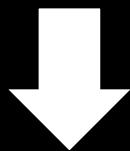
DIGINOMAADI LÕUEND – MIS MUL ON VAJA LAHENDADA? KUIDAS?

Teeme ära?

FB grupp „Teeme Eestist
kaugtöömaa!“

uuringud, artiklid, uudised

